

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne12- suunnitelman vaikutukset Oulun seudulle

Liikenneneuvos Kaisa Kuukasjärvi
liikenne- ja viestintäministeriö
19.10.2022

Esityksen sisältö

- Missä mennään nyt?
- Liikenne-12 suunnitelma ja Oulun seutu
 - MAL-sopimukset
 - Alueellinen junaliikenne
- Mitä tulevaisuus tuo?

Missä mennään nyt?

- Liikenne 12 –suunnitelman mukainen toiminta, kuten mm. liikennejärjestelmäanalyysin tuottaman tietopohjan hyödyntäminen päätöksenteon tukena, on vakiintunut kuluneen vuoden aikana.
- Yleistä tietoisuutta suunnitelmasta on saatu lisättyä ja sen tavoitteet ohjaavat toimintaa pitkälti koko hallinnonalalla.
- Säännöllisesti päivitettävät Liikenne 12 -suunnitelman perusteella laadittavat valtion väyläverkon kunnossapitoa ja kehittämistä ohjaavat ohjelmat – väylänpidon perussuunnitelma, suunnitteluohjelma ja investointiohjelma - ovat osa jatkuvaa prosessia.
- Toimeenpano etenee monella saralla, mutta erityisesti väylänpidon rahoitus suurena haasteena yhdistettynä toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin (kustannusten nousu).
- LVM raportoi toimeenpanon etenemisestä vuosittain.

Liikenne12 –suunnitelma ja Oulun seutu 1/2

Rahoitus:

- uusiin sopimusluonteisiin infrahankkeisiin ja mahdolliseen palveluiden kehittämiseen vuosina 2024-2032 yht. noin 661 M € MAL-seuduille
- Suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetuen korotus 20 M € vuodessa vuodesta 2025 alkaen

Lisäksi rahoitusta kohdistetaan

- Kaupunkiseutujen kestävä liikenteen edistämiseen
- Asemaseutujen ja ratapihojen toimivuuden parantamiseen
- Kävely ja pyöräily, liityntäpysäköinti
- Elinkeinoelämän kannalta tärkeät yhteydet, mm. maantieverkolla

Liikenne12 –suunnitelma ja Oulun seutu 2/2

- Tietopohjan kehittäminen
- **Lähtökohdat MAL-sopimukseen**
- Sopimuksellisen yhteisrahoituksen periaatteet
- **Selvitys alueellisen junaliikenteen kehittämistarpeista**
- Yhdistettyjen kuljetusten käynnistämisen selvittely
- Liikennejärjestelmäsuunnitteluun liittyvän yhteistyön kehittäminen
- Vaikutusten arvioinnin menetelmien kehittäminen yhteistyössä

MAL-sopimukseen valmistautuminen

- Valmistautumisen pohjana Liikenne 12-kirjaukset, huomioidaan myös kesällä valmistuneen kehittämisselvityksen suosituksia
 - Kestävien kulkumuotojen edistäminen ja saavutettavuuden parantaminen erityisesti siltä osin, kun toimenpiteet edellyttävät toimenpiteitä maankäytössä.
 - Selvitys yhteisrahoitteisista hankkeista
 - Kustannusjakoperiaatteet
- Tietopohjaa kehitetään palvelemaan MAL-prosessia, lisäksi MAL-sopimusten valtakunnallinen seuranta
- Lähtökohtana, että valtion väyläverkon määrärahojen suuntaamisesta linjataan L12-suunnitelman mukaisesti

Selvitys alueellisesta junaliikenteestä

Mahdollisuuksia selvitetään 2021 - 2022

Alueellisen junaliikenteen jatkoselvitys – liikennöintikustannukset ja matkustajapotentialiaali

- ▶ Jatkoselvitys on osa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpidettä selvittää alueellisen junaliikenteen kehittämistarpeita ja mahdollisuuksia. Työ on jatkoa Väylävirastossa vuonna 2021 valmistuneille osaselvityksille.
- ▶ Työssä tarkastellaan kaikki ajankohtaiset yhteysvälit, joista on olemassa riittävät lähtötiedot työn tekemiseksi (kartta)
- ▶ Työn tavoitteena on tuottaa tietoa alueellisen junaliikenteen potentiaalista eri alueilla **yhdenmukaisella tavalla**, ja kuvata ne lähtökohdat, joiden toteutuessa liikennöinti olisi kustannustehokasta
 - ▶ Tarkastellaan liikennöinnin kustannusten suuruusluokkaa, subvention tasoa sekä kokonaiskustannuksia eri yhteysväleillä
 - ▶ Tarkastellaan vaihtoehdoisen linja-autoliikenteen palvelutaso karkeasti
- ▶ Työn tuloksena tarkasteltavat yhteysvälit priorisoidaan siten, että osaa yhteysväleistä esitetään lupaavammiksi kuin toiset yhteysvälit
- ▶ Työ käynnistynyt 5/2022 ja työ valmistuu marraskuussa 2022
 - ▶ Sidosryhmätilaisuus pidettiin työn keskivaiheessa 25.8. ([aineisto](#)), keskustelun ja kommenttien perusteella työtä viedään eteenpäin
 - ▶ Raporttiin liittyviä huomioita voi antaa lokakuun lopussa-marraskuun alussa

Mitä tapahtuu seuraavaksi?

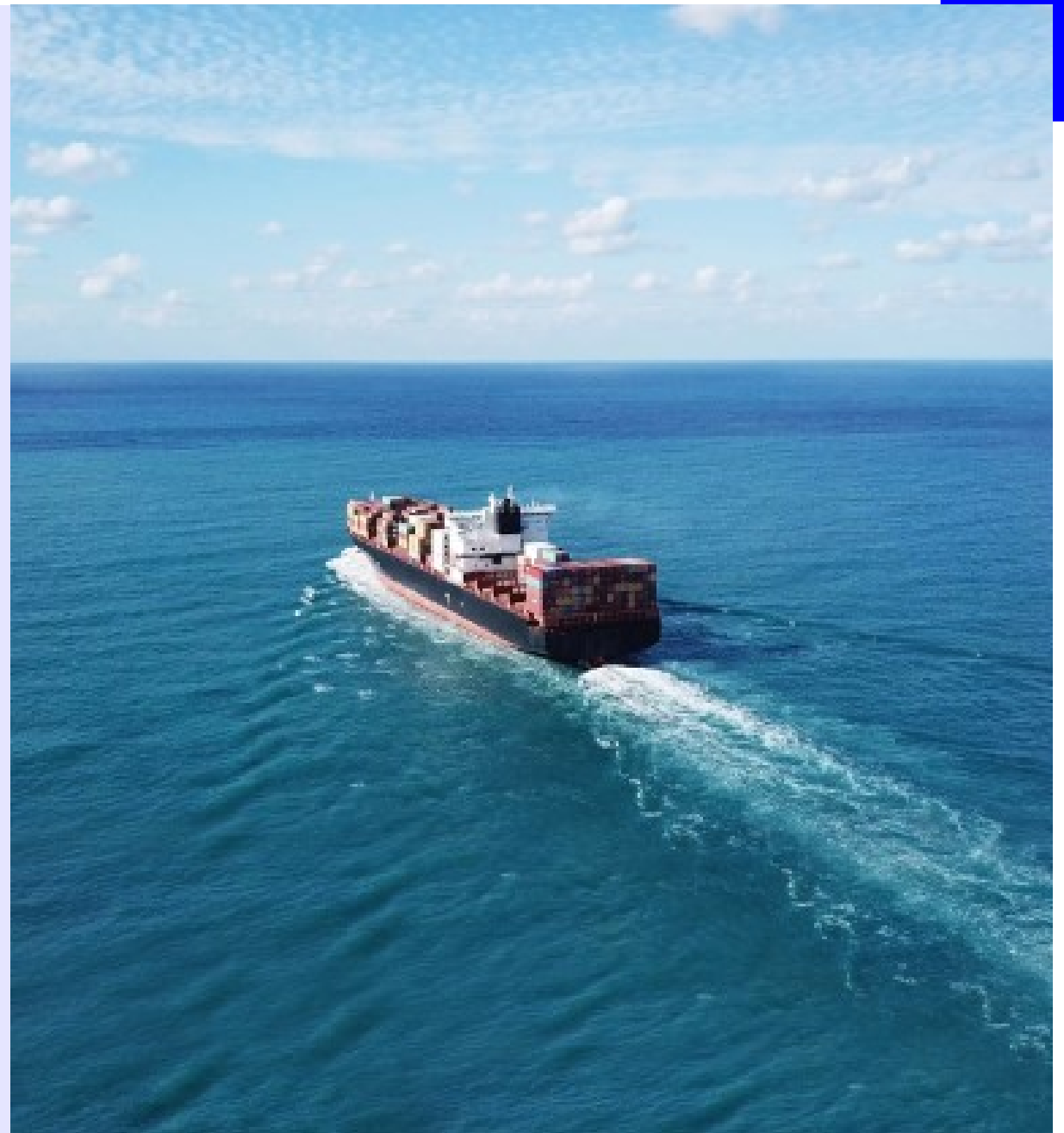
- 2020-luvun mahdollisuudet lisätä alueellista lähijunaliikennettä ovat hyvin rajalliset (mm. sääntely, rahoitus, esteetön kalusto).
- Linjaus henkilöjunaliikennejärjestelmän tavoitteista ja palveluista sekä toteutusmallista, infrasta ja kokonaisuuden rahoituksesta seuraavan Liikenne12 -päivityksen yhteydessä
- Mahdollisten uusien alueellisten lähijunaliikenteiden on määrällisesti ja laadullisesti sekä tietopohjaisesti tuettava Liikenne12 -tavoitteita.

Kehittämispolku vuoteen 2030?

- Operointimalli ja matkustajapotentiaali
- Kustannukset, tavoiteltava palvelutaso koko alueellisessa lj-kokonaisuudessa
- Maankäytön edellytykset

Mitä tulevaisuus tuo?

TUKA: Suomen kansainvälistä saavutettavuutta ja logistista asemaa on parannettava

*”Nopein tapa parantaa Suomen saavutettavuutta on panostaa liikenteen ja logistiikan **palveluihin ja digitalisointiin**, sillä uudet investoinnit liikenneverkkoon vievät runsaasti aikaa.”*

RATKAISUJEN SUUNTIA:

- Investoidaan datatalouden toimintaedellytyksiin ja kansainvälisiin digitaalisiin yhteyksiin.
- Parannetaan kansainvälisen kaupan ja saavutettavuuden kannalta keskeisten liikenteen ja logistiikan palveluiden toimintaedellytyksiä.
- Arvioidaan Suomen kansainvälisen liikenteen yhteyksien kehittämistarpeita.

TUKA: Päästötön liikennejärjestelmä rakentuu tietopohjaisesti ja rahoitusta uudistamalla

RATKAISUJEN SUUNTIA:

- Liikennejärjestelmän kehittämisessä priorisoidaan päästövähennykset sekä vihreä ja digitaalinen siirtymä. Liikennejärjestelmäsuunnittelua vahvistetaan kehittämällä yhteistä tietopohjaa.
- Vähennetään liikenteen päästöjä tehokkaalla ja oikeudenmukaisella taloudellisella ohjauksella.
- Uudistetaan liikennejärjestelmän rahoitus. Varmistetaan parlamentaarisesti sovittu liikennejärjestelmän rahoitustaso.

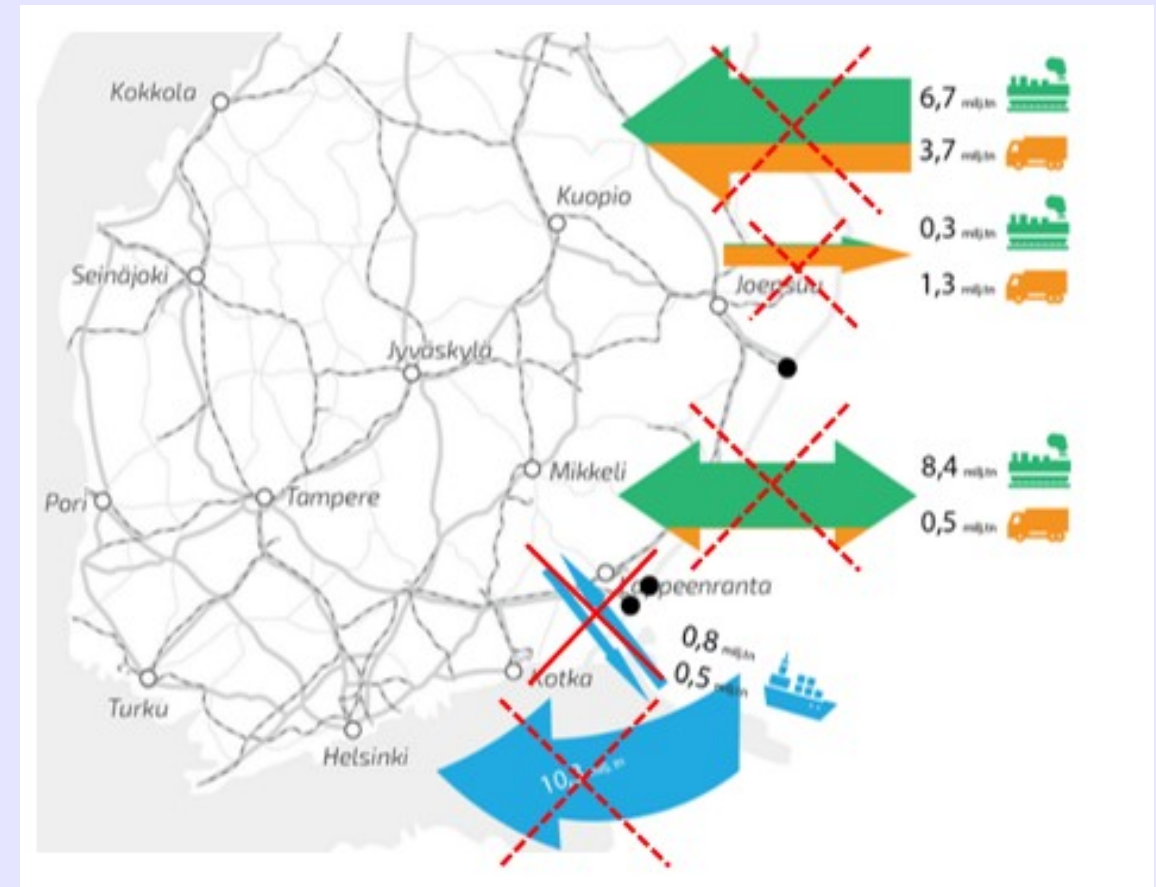

Seuraava Liikenne12 - suunnittelukierros

(1) Tilannekuvan muodostaminen

- Suunnittelu alkaa **yhteisen tilannekuvan** muodostamisella liikennejärjestelmän tilanteesta ja kehitysnäkymistä
- Liikenne- ja viestintäviraston **liikennejärjestelmäanalyysin** pohjalta – yhteistyö sidosryhmien ja hallinnonalojen välillä keskeistä
- Huomioidaan aikaisempaa paremmin myös kansainvälinen tilanne ja yhteydet sekä alueellinen tieto (alueelliset liikennejärjestelmätyöt)

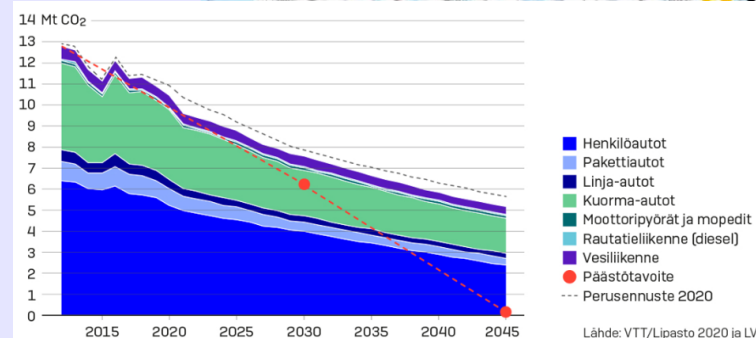
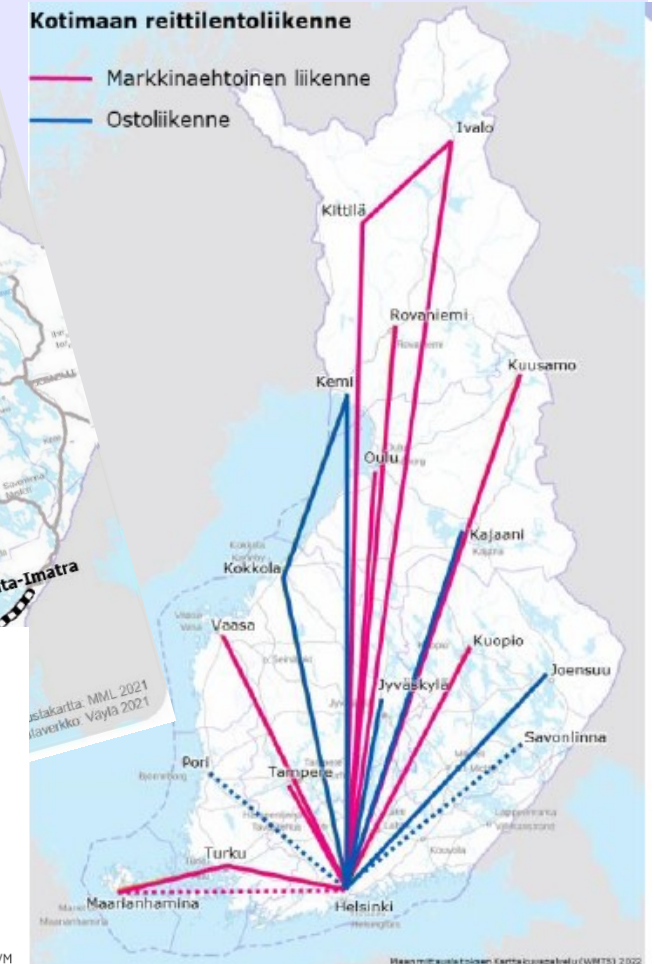
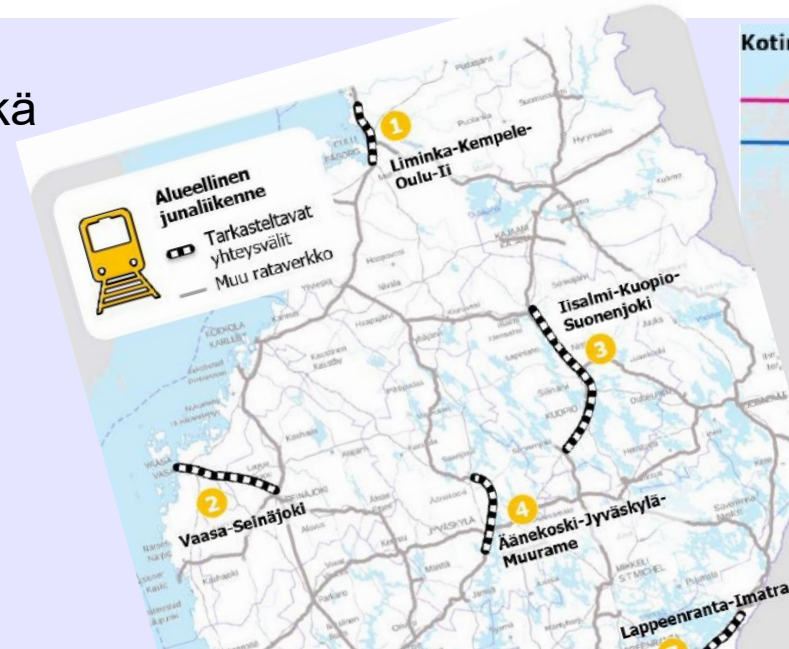
(2) Valmistelun ensiaskeleet

- Tulevan hallituksen aloitettua alkaa varsinainen suunnittelu
- Hallitusohjelma vaikuttaa suunnitelman rajauksiin ja sisältöön
- Valmisteluryhmien perustaminen, lisäselvitystarpeet ja vaikutusten arviointiohjelma
- Vision ja tavoitteiden päivittäminen yhteisen tilannekuvan pohjalta – vuorovaikutteinen valmistelu
- Suunnittelun taloudellinen raami (hallituksen ensimmäinen kehyspäätös syksyllä 2023)

Sisällön kehittämistarpeita ja uusia avauksia

- Pohdittavana suunnitelman tarkkuustaso sekä toimenpideohjelman että valtion rahoitusohjelman osalta
- Nykyinen suunnitelma antaa evästyksiä seuraavan suunnitelman laadintaan
 - Liikenteen päästövähennystoimet
 - Lentoliikenne
 - Hankeyhtiöt
 - Alueellinen junaliikenne
- Eduskunnan kannanotto
 - Digitalisaatio
 - Sähköinen lentäminen
- Kansainväliset yhteydet ja huoltovarmuus

Lisää vuorovaikutteisuutta

Jatkuva yhteistyö
Nykyisen yhteistyön
jatkaminen ja
kehittäminen

**Liikennejärjestelmä-
foorumi**
Kokoonnutaan
säännöllisesti
keskustelemaan
ajankohtaisista asioista
ja liikennejärjestelmän
tilanteesta

**Vuosittaiset
keskustelut**
Alueellisten toimijoiden
kanssa maakuntien
liittojen yli-
maakunnalliseen
liikennejärjestelmä-
työhön perustuvien
alueiden mukaisesti

1

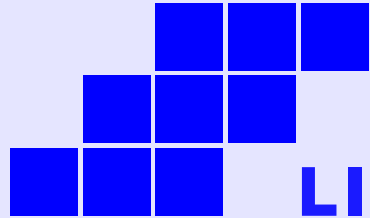
**MAL-
kaupunkiseudut**
7.11.2022

2

3

Pohjoinen Suomi
10.11.2022

4

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

#liikenne12
kaisa.kuukasjarvi@gov.fi